Κυριακή Γ' Ματθαίου: Φως τού σώματος είναι ο οφθαλμός († Μητροπολίτης Σουρόζ Αντώνιος Bloom)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Ιουλίου, 2021

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Συναντᾶμε τὸν κόσμο, τὸν γνωρίζουμε μέσα ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις μας· καὶ μὲ τὶς αἰσθήσεις δὲν ἔχουμε μόνο ἐπίγνωση τοῦ κόσμου, ἀλλά ὑπάρχουμε κιόλας σ’ αὐτόν. Ὅλες οἱ αἰσθήσεις μᾶς φέρνουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν κόσμο τῶν πραγμάτων γύρω μας, ἀλλὰ ἐπίσης μᾶς δημιουργοῦν ἄμεσα συναισθήματα καὶ ἐντυπώσεις ποὺ κάποιες φορὲς μᾶς ἀλλοιώνουν πολὺ βαθειά.

Ἡ ὅραση μας, γιὰ τὴν ὁποία μιλᾶ ὁ Κύριος στὸ Εὐαγγέλιο Του , εἶναι ὁ μόνος δρόμος ἀπὸ τὸν ὁποῖο μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἐπίγνωση τοῦ κόσμου μὲ ἠρεμία, μὲ πλήρη κατάπαυση ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐπίσης ὑπὸ τὴν προϋπόθεση, ὅπως ὁ Κύριος τὸ θέτει, **ὁ ὀφθαλμὸς μας νὰ εἶναι ἁπλός, νὰ εἶναι φῶς, ποὺ θὰ ἐπιτρέπει νὰ εἰσέρχεται στὴν συνείδηση μας μόνο τὸ φῶς** . Ἕνας ἀπὸ τοὺς σύγχρονους Ἄγγλους συγγραφεῖς μᾶς δίνει δύο εἰκόνες ποὺ πιστεύω θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ κατανοήσουμε κάτι ἀπὸ αὐτὸ τὸ κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου· στὸ μυθιστόρημα του “All Hallows’ Eves”, ὁ Τσάρλς Οὔλιαμς μᾶς παρουσιάζει μιὰ νέα γυναῖκα ποὺ πεθαίνει σ’ ἕνα ἀτύχημα, καί τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ σταδιακὰ βρίσκει τὸν δρόμο πρὸς ἕναν νέο κόσμο.

Βρίσκει τὸν ἑαυτὸ της νὰ στέκεται στίς ὄχθες τοῦ Τάμεση· κοιτᾶ τὰ νερά, καὶ ξαφνικὰ βλέπει τὰ νερὰ, ὅπως δὲν τὰ εἶχε δεῖ ποτὲ στὸ παρελθόν, ὅταν ἡ ψυχή της ἦταν ἕνα μὲ τὸ σῶμα· τότε ἔνοιωθε μιὰν ἀποστροφὴ γιὰ αὐτὰ τὰ μαῦρα, βρώμικα, γλοιώδη νερά, γιατὶ στὴν φαντασία της συνδέονταν ἄμεσα μὲ τὶς αἰσθήσεις καὶ τὶς ἐντυπώσεις.

Ἀλλά τώρα ἡ ψυχή της εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ κοιτάζει τὰ νερὰ τοῦ Τάμεση ἐλεύθερα, ὅπως εἶναι, σάν ἕνα γεγονός· βλέπει τὰ νερὰ σὰν αὐτὸ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, τὰ νερὰ ἑνὸς ποταμοῦ, ποὺ διασχίζει μιὰ μεγάλη πόλη, μαζεύοντας ὅλη τὴν βρωμιά της καὶ παρασύροντάς την μακριά. Κι ἐπειδὴ δὲν νοιώθει πιὰ τὴν φυσικὴ ἀποστροφὴ τοῦ σώματος ποὺ εἶχε πρίν, οὔτε τῆς φαντασίας, ἡ ψυχὴ της, μέσα ἀπὸ τὴν ἀδιαφάνεια αὐτῶν τῶν νερῶν, μπορεῖ νὰ δεῖ σὲ αὐτὰ ἕνα νέο, ἀκόμα πιὸ καινούργιο βάθος· πιὸ βαθειὰ ἀπ’ αὐτὴν τὴν ἐπιφανειακὴ πυκνότητα, ἀνακαλύπτει

ἕνα στρῶμα καθαρότερου νεροῦ, μιά ἡμιδιαφάνεια, καὶ πιὸ βαθιὰ - ἕνα διάφανο στρῶμα καὶ στὸν πυρήνα αὐτῶν τῶν νερῶν ποὺ διασχίζουν τὴν μεγάλη πόλη- κι αὐτή ἡ πόλη καλεῖται νὰ ὀνομαστεῖ μιὰ μέρα ἡ π ό λ η τοῦ Θεοῦ - βλέπει ἕνα ρεῦμα ἀπὸ ἀπίστευτα λαμπερὰ νερά· τὸ νερὸ τῆς αἰώνιας ζωῆς, τὸ ἀρχέγονο νερὸ τῆς δημιουργίας, τὸ νερὸ γιὰ τὸ ὁποῖο μίλησε ὁ Χριστός στὴν Σαμαρείτιδα. Ἐπειδή ἦταν ἐλεύθερη ἀπό κάθε προσωπικὴ ἀπέχθεια καὶ ἀντίδραση, ἡ νεκρὴ γυναῖκα μπόρεσε νὰ δεῖ μέσα ἀπὸ τὸ ἐπιφανειακὸ σκοτάδι, τὰ αὐξανόμενα στρώματα φωτός.

Ἐπειδὴ ἐμπλεκόμαστε συνεχῶς σὲ καταστάσεις ποὺ ἔχουν σὰν κέντρο τὸν ἑαυτό μας, καταφέρνουμε νὰ βλέπουμε μέσα ἀπὸ ἐπίπεδα φωτός, ἕνα σκοτάδι, τὸ ὁποῖο κάποιες φορές δημιουργοῦμε ἤ φανταζόμαστε· ἐπειδὴ τὸ βλέμμα μας εἶναι σκοτεινό, βλέπουμε σκοτάδι καὶ εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ δοῦμε τὸ βάθος, τὴν διαύγεια καὶ τὴν λάμψη.

Μιάν ἄλλη εἰκόνα ποὺ βρίσκουμε στὸ ἴδιο βιβλίο εἶναι ἀκόμα πιὸ τραγική. Αὐτὴ ἡ νέα γυναῖκα βλέπει τὸν ἑαυτὸ της νὰ βρίσκεται σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες γέφυρες· ξέρει ὅτι αὐτὴ ἡ γέφυρα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄδεια, ὅτι ἄνθρωποι περπατοῦν, λεωφορεῖα τρέχουν, ὑπάρχει ζωή τριγύρω, κι ὅμως δὲν βλέπει καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται τίποτα, ἐπειδὴ ἔχει χωριστεῖ ἀπὸ τό σῶμα της. Μπορεῖ τώρα νὰ δεῖ μόνο ἐκεῖνα τὰ πράγματα, κι ἐκεῖνους τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους συνδεόταν ἀγαπητικά, κι ἐπειδὴ δὲν εἶχε ἀγαπήσει παρά μόνο τὸν ἄνδρα της, εἶναι τυφλὴ σὲ ὁτιδήποτε ἄλλο γύρω της, ὑπάρχει μονάχα ἕνα κενό, τίποτα.

Καὶ μόνο ὅταν σταδιακὰ ἀποκτᾶ ἐπίγνωση, μέσα ἀπὸ τὴ μικρὴ ἀγάπη ποὺ εἶχε στὴ ζωή της καὶ μέσα ἀπὸ τὴ σχέση μὲ τὴ μοναδική της ἀγάπη, ὅσο μικρὴ κι ἄν ἦταν, τῆς σχέσης της μὲ ἄλλα πρόσωπα καὶ πράγματα ποὺ τῆς ἦταν ἀγαπητά, ἀρχίζει να βλέπει.

Αὐτός δὲν εἶναι κι ὁ τρόπος πού ζοῦμε; Ζοῦμε μέσα στὸ φῶς καὶ δὲν βλέπουμε τίποτα παρὰ σκιές ποὺ διαβαίνουν ἤ τὸ κενό· πόσες φορὲς ἕνας ἄνθρωπος περνᾶ ἀπὸ τὴ ζωή μας χωρὶς ν’ ἀφήσει κανένα ἴχνος; Περνᾶ ἀπαρατήρητος, παρόλο ποὺ ἔχει μιὰ ἀνάγκη, ἤ μιά ὀμορφιά ποὺ λάμπει· ἀλλὰ ἐπειδή δὲν εἶχε σχὲση μὲ μᾶς, ἡ καρδιά μας δεν βρῆκε κάτι γιὰ ν' ἀνταποκριθεῖ, κι ἐμεῖς εἴμαστε σὲ μιὰ ἐρημιά, ἀκόμα κι ὅταν μᾶς περιβάλλει πλοῦτος.

Αὐτὸ φαίνεται καὶ στὸν τρόπο ποὺ κοιτᾶμε, δὲν βλέπουμε τίποτα, γιατὶ μόνο ἡ ἀγάπη μᾶς ἀποκαλύπτει τὰ πράγματα· καὶ πάλι μποροῦμε νὰ βλέπουμε μ’ ἕνα σκοτεινὸ καὶ ἁμαρτωλὸ τρόπο· πόσο συχνὰ δίνουμε κακὴ ἑρμηνεία σ΄ αὐτὰ ποὺ βλέπουμε; Ἀντί νὰ τὰ δοῦμε ὅπως εἶναι, τὰ ἐξετάζουμε μὲ γνώμονα τὴν σκοτεινὴ ψυχὴ μας καὶ τὴ διεστραμμένη ἐμπειρία μας. Πόσο συχνά παρερμηνεύουμε τὶς πράξεις καὶ τὰ λόγια τῶν ἀνθρώπων, γιατὶ τὰ βλέπουμε μὲ ματιὰ ποὺ εἶναι ἤδη σκοτεινή.

Ὅμως, τὰ λόγια τοῦ Κυρίου σήμερα μᾶς καλοῦν νὰ δείξουμε μιὰ στάση ἐξαιρετικὰ

προσεκτική ὡς πρὸς τὸν τρόπο ποὺ κοιτάζουμε καὶ βλέπουμε. Πρέπει νὰ θυμόμαστε ὅτι **ἄν δὲν βλέπουμε τίποτα αὐτὸ προέρχεται πολὺ συχνὰ ἀπὸ τὴν τυφλότητα μας, ἄν βλέπουμε κακό, αὐτό ὀφείλεται στὸ σκοτάδι μέσα μας, ἄν νοιώθουμε μιάν ἀποστροφή ἀπέναντι σὲ πράγματα, συμβαίνει συχνά λόγω τοῦ τρόπου πού ἑστιάζουμε τὴ ζωὴ μας γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας καὶ δὲν μποροῦμε νὰ δοῦμε μὲ ἠρεμία, μὲ καθαρότητα καρδιᾶς.** Γιατὶ τελικά, **δὲν βλέπουμε μόνο μὲ τὰ μάτια μας ποὺ μεταφέρουν ἐντυπώσεις, βλέπουμε ἐπίσης καὶ μὲ τὴν καρδιὰ ποὺ μπορεῖ νὰ δεῖ τὸν Θεὸ μόνο ὅταν εἶναι καθαρή**, κι ὄχι μόνο τὸν Θεὸ στὴν μυστηριακή Του ὕπαρξη, ἀλλά τὸν Θεό μέσα ἀπὸ τὴν χάρη καὶ τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴν εὐλογία. Ὁ **Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σῦρος** λέει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει καθαρὴ ματιὰ καὶ καθαρὴ καρδιὰ δὲν βλέπει πλέον τὸ σκοτάδι στὸν κόσμο, γιατὶ αὐτὸ τὸ σκοτάδι ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν λάμψη τῆς θείας Χάριτος ποὺ ἐνεργεῖ καὶ ἀναπαύεται σ’ ὅλα τὰ πράγματα, ὅσο σκοτεινὰ κι ἄν φαίνονται.

Ἄς πάρουμε τουλάχιστον αὐτὸ τὸ μάθημα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο. **Ἄς φροντίζουμε νὰ βλέπουμε μὲ καθαρότητα, νὰ ἑρμηνεύουμε μὲ καθαρότητα καρδιᾶς καὶ νὰ ἐνεργοῦμε μέ ἀγάπη μέσα μας, καὶ τότε θὰ εἴμαστε ἱκανοί νὰ διακρίνουμε ἐλεύθερα τὴν διαύγεια καί τὴν λαμπρότητα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσουμε, νὰ τὴν ὑπηρετήσουμε, καὶ νὰ βρισκόμαστε στὸν τόπο ποὺ μᾶς παραχώρησε ὁ Κύριος, εὐλογώντας στό ὄνομα Του, πιστεύοντας, ἐλπίζοντας, δίχως ποτὲ νὰ σταματήσουμε ν’ ἀγαπᾶμε, ἀκόμα κι ὅταν ἀγάπη σημαίνει νὰ θυσιάζουμε τὴν ζωή μας, εἴτε τὴ ζωὴ τοῦ παλαιοῦ Ἀδὰμ ποὺ πρέπει νὰ πεθάνει γιὰ νὰ ζήσει ὁ νέος Ἀδάμ, ἤ διαφορετικὰ, τὴ ζωή τοῦ Νέου Ἀδάμ ποὺ δίνει τὴ ζωή του γιὰ νὰ μπορέσει ὁ κόσμος καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι νὰ ζήσουν**. Ἀμήν.

(Πηγή και απόδοση στην νεοελληνική: agiazoni.gr*)*